Systeeminen muutos ja sen arviointi lastensuojelun palvelujärjestelmässä

Tavoite

Tavoitteena on tarkastella aluehankkeissa käynnissä olevien sosiaalisten innovaatioiden kokeilujen mahdollistamaa systeemistä muutosta lastensuojelun palvelujärjestelmässä ja sen arviointimahdollisuuksia.

Keinot

Esittelemme erilaisia arviointimenetelmiä ja -aineistoja sekä tarkastelemme, miten niiden avulla voidaan arvioida sosiaalisten innovaatioiden aikaansaamaa systeemistä muutosta ja vaikuttavuutta lastensuojelun palvelujärjestelmässä.

Päätelmät

Kompleksisessa toimintaympäristössä olevan uudistusohjelman arviointi edellyttää monimenetelmäistä, moninäkökulmaista ja erilaisista aineistosta koostuvaa arviointia ja uudistustyötä tekevät aluehankkeet on kytkettävä siihen mukaan alusta alkaen.

Aineisto ja teoriat

Aineistomme rakentuu hyvinvointialueilla toteutettavista Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman sosiaalisten innovaatioiden kokeiluista. EU:n sosiaalirahaston rahoittamia kokeiluja ja niiden tavoittelemaa systeemistä muutosta tuetaan kansallisella koordinaatiohankkeella.

Muutoksen tuki perustuu Geelsin sosiaalisten innovaatioiden teoriaan ja muutoksen arviointi perustuu Cynefin viitekehykseen.

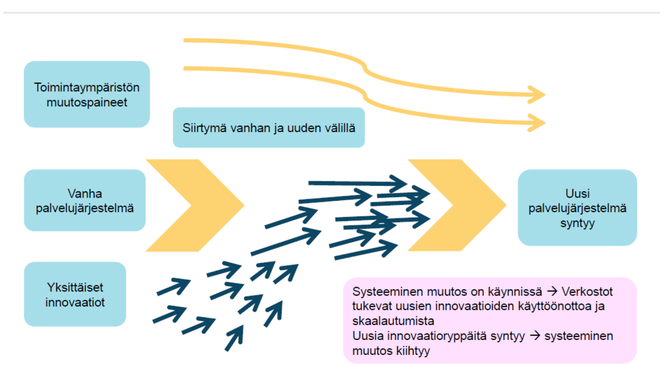

Geelsin ja Schotin innovaatiomalli (2002, 2007) kuvaa systeemistä muutosta vanhasta sosioteknisestä järjestelmästä uuteen järjestelmään pitkän aikavälin siirtymänä innovaatioryppäiden avulla.

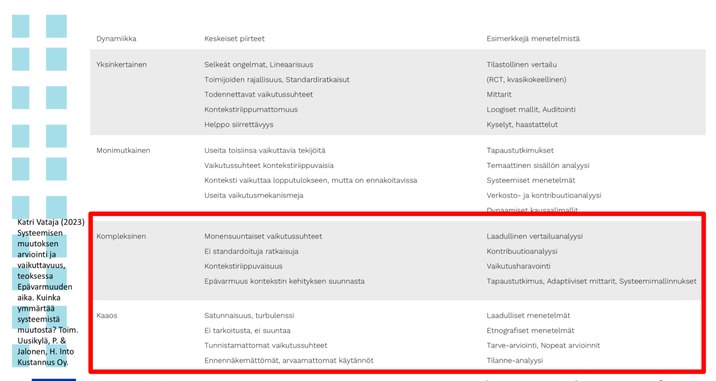

Kompleksisuusteoriaan perustuva Cynefin-viitekehys on kehitetty tukemaan kompleksisten tilanteiden jäsentämistä (Kurtz & Snowden 2003).

Menetelmät

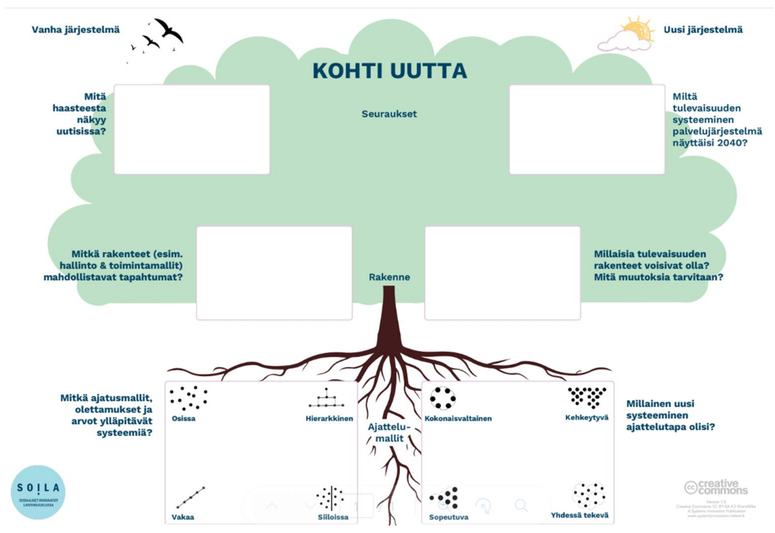

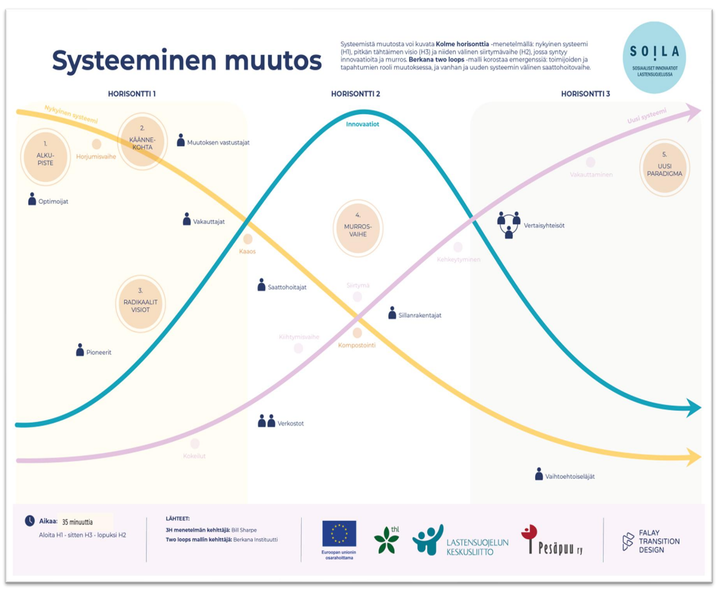

Innovaatiospiraali

Sosiaalisten innovaatioiden kehittämisvaiheet (Lähde: Murrey, Gaulier-Groce & Mulgan 2010).

Puu -menetelmä auttaa ajattelemaan käsillä olevaa haastetta systeemisesti ja tekemään siitä muutostarinan. Lähde: Systems Innovation Network 2026.

Kolme horisonttia -menetelmä kuvaa nykyistä systeemiä, pitkän tähtäimen visiota ja niiden välistä siirtymävaihetta, jossa syntyy murros (Lähde: Sharpe 2006, 2013; Falay Transition Desing 2025)

Tapaustutkimukset avaavat ikkunoita yksittäisten kokeilujen ja sosiaalisten innovaatioiden merkitykseen ja roolin osana systeemistä muutosta.

Karoliina Ahonen, TT, erikoistutkija
Tuula Jäppinen, HT, erikoissuunnittelija
Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa – koordinaatiohanke
www. Thl.fi/SOILA